

Alueellinen profiili

Etelä-Suomi

Avainlukuja

Asukasluku (2023): 1.144.473

Pinta-ala (neliökilometriä): 34388

Alueellinen BKT (2022) (€): 34.300

Etelä-Suomi koostuu viidestä NUTS3-alueesta: Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala. Yhdessä nämä alueet muodostavat maantieteellisesti varsin laajan vyöhykkeen, joka ulottuu läntisestä saaristosta aina Venäjän rajalle saakka. **Koulutuksen, talouden ja väestöllisten tekijöiden näkökulmasta Etelä-Suomen maakunnat eivät kuitenkaan muodosta yhtenäistä kokonaisuutta, joka erottaisi sen muusta Suomesta.** Koska Varsinais-Suomi on maan toiseksi suurin talousalue, jonka koulutustarjonta on muita alueita vahvempaa, seuraavissa kuvauksissa keskitytään Etelä-Suomen lisäksi myös Varsinais-Suomeen, joka on CLEAR-hankkeessa toisena empiirisen tutkimuksen kohdealueena.

Koulutustarjonta

Vuonna 2022 Etelä-Suomen alueella oli kaikkiaan noin 592 oppilaitosta, joista 482 peruskoulua, 97 toisen asteen oppilaitosta, 10 korkea-asteen oppilaitosta (kolme yliopistoa ja seitsemän ammattikorkeakoulua) ja 56 vapaan sivistystyön oppilaitosta.

Etelä-Suomen maakunnista Varsinais-Suomi tarjoaa suurimman osan koulutuspaikoista. Maakunnassa toimii kaksi yliopistoa, neljä ammattikorkeakoulua, 16 ammatillista oppilaitosta ja 21 vapaan sivistystyön oppilaitosta.

Varsinais-Suomen väestön koulutustaso on Suomen NUTS3-alueista kolmanneksi korkein. Yliopistoihin, ammatti-korkeakouluihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin kirjoittautuu vuosittain noin 9 500 uutta opiskelijaa.

Oppimistulokset Suomessa

Suomalaista keskustelua oppimistuloksista ja koulutuksellisesta (ali)suoriutumisesta hallitsee kaksi keskeistä diskurssia. Ensimmäinen koskee kansallista osaamisvajetta ja toinen eriytyviä oppimistuloksia. Kansallista osaamisvajetta koskevasta keskustelusta voidaan tunnistaa kaksi ulottuvuutta: yhtäältä kyse on koulutuksesta valmistuvien nuorten osaamistason heikkenemisestä, toisaalta työikäisen väestön koulutustason laskusta.

Kansallisen koulutusjärjestelmän eri osien tuottamia oppimistuloksia arvioivat säännöllisesti Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) sekä Koulutuksen tutkimuslaitos (KTL), joka on keskeinen toimija kansainvälisten oppimistulosvertailujen analysoinnissa ja raportoinnissa.

Sosio-ekonomiset piirteet

Etelä-Suomi tarjoaa nuorille **verrattomasti hyvät mahdollisuudet työllistymiseen ja toimeentuloon.** Sekä kansallisesti että kansainvälisesti vertaillen nuoret ovat myös saaneet jalansijaa työmarkkinoilla. Sosioekonomisesti tarkastellen Etelä-Suomi Uudenmaan rinnalla luokituu hyvin menestyvien NUTS2-alueiden joukkoon.

Etelä-Suomen alueista parhaiten edellä mainitut piirteet tulevat esiin tarkasteltaessa Varsinais-Suomea. Vuosisatojen ajan Varsinais-Suomi oli Suomen keskus, ja sen pääkaupunki Turku valtakunnan pääkaupunki. Nykyään Varsinais-Suomi on 490 000 asukkaallaan Suomen kolmanneksi suurin maakunta asukasluvultaan ja toiseksi suurin talousalue.

Varsinais-Suomen tärkeimmät elinkeinot ovat **meri- ja metalliteollisuus**, jotka yhdessä **biotieteellisen tutkimuksen ja kehittämistyön sekä elintarvike-teollisuuden** kanssa muodostavat talouden perustan. Työllisyysaste on maan korkeimpia, heti Uudenmaan jälkeen.

Varsinais-Suomessa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa ovat maahanmuuttajataustaiset nuoret, sukupuoli- ja seksuaali-vähemmistöihin kuuluvat sekä päihde-, mielenterveys- ja neuropsykiatrisista ongelmista kärsivät nuoret.

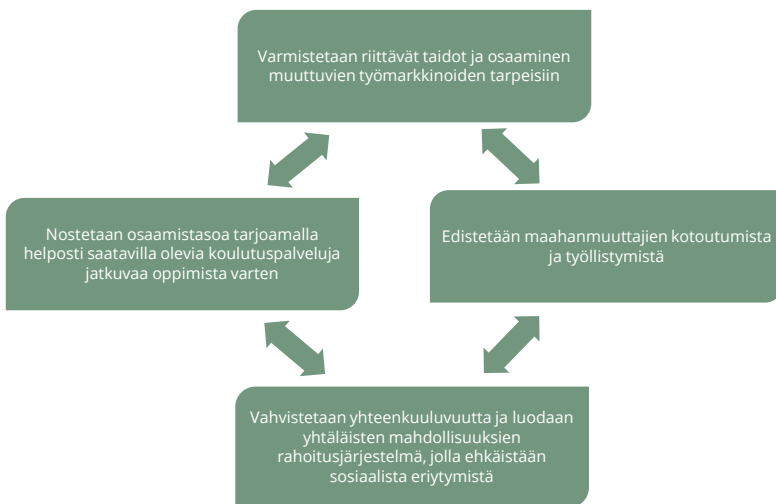
Alueellinen suoriutuminen

Vaikka **Etelä-Suomi** pärjää suhteellisen hyvin nuorten työllistämässä ja NEET-statusen torjunnassa, koulunkäynnin keskeyttäneiden luvuissa alueella on vielä parantamisen varaa erityisesti nuorten miesten osalta. Koulutuksensa keskeyttäneiden osuudet ovat muuta maata korkeammalla tasolla, mutta edelleen lähellä EU:n keskiarvoa.

Edellä mainittu ongelma ei kuitenkaan kuvaa hyvin tilannetta Varsinais-Suomessa, jossa koulunkäynnin keskeyttämistä kuvaavat luvut eivät erotu muun Suomen luvuista.

Varsinais-Suomen tärkein koulutuspoliittinen haaste on **osaavan työvoiman riittävyys**. Maakunta on myös Suomen toiseksi suurin maahanmuuton kohdealue. Yksi keskeisistä haasteista liittyy **maahanmuuttajien ammatti-taitoiseen kotouttamiseen**. Riittävän osaamisen ja inhimillisen pääoman turvaamiseksi alueelliset toimijat ovat asettaneet useita tavoitteita, joita ovat muun muassa maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen, väestön osaamistason nostaminen ja osaamisvajeen kurominen umpeen parantamalla mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen sekä yhteisöllisen yhteenkuuluvuuden kohottaminen sosiaalisen eristytymisen, polarisaation ja terveysongelmien ehkäisemiseksi.

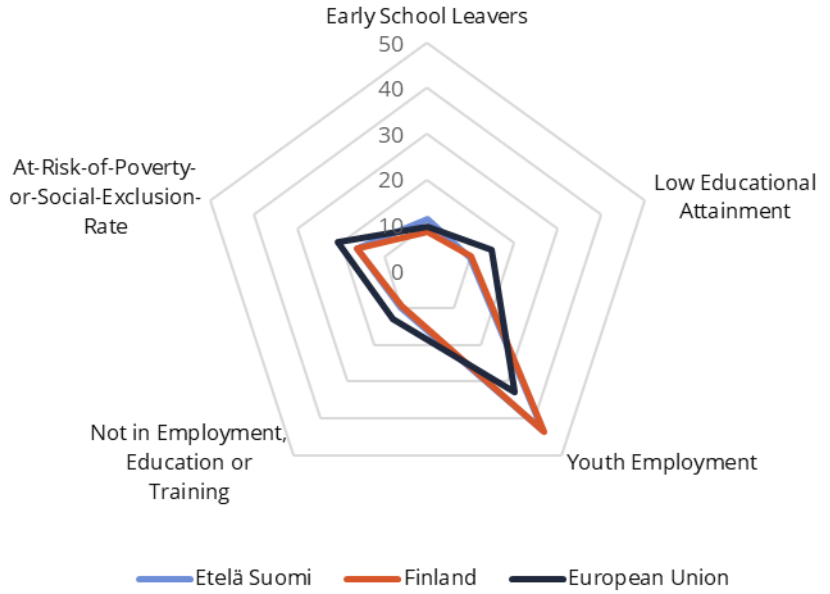
Politiikkahaasteet

Kirjallisuutta

-Educational equality, regional and social segregation and opportunities for targeted support. Helsinki, Government Publications 2021:7

-Bildung Review. Publications of the Ministry of Education and Culture, 2023:3. Helsinki

Source: Eurostat, 2023

Project title: Constructing Learning Outcomes in Europe: a multi-level analysis of (under)achievement in the life course

Funding scheme: Horizon Europe

Grant Agreement: 101061155

Funding: € 3,047,221

Duration: 2022-2025

Project partners

- University of Münster
- European Research Services GmbH
- Leibniz Centre for Lifelong Learning
- Autonomous University of Barcelona
- University of Turku
- University of Vienna
- University of Lisbon
- University of Porto
- University of Genoa
- University of Urbino
- Codici Cooperativa Sociale
- University of Plovdiv
- Aristotle University of Thessaloniki

Coordinator

Prof. Dr. Marcelo Parreira do Amaral
University of Münster
Institute of Education
Georgskommende 33
48143 Münster, Germany

Website: www.clear-horizon.eu

Published: March 2024

